

ВИДОВЕ ДЕЛА

Образуваните в съда дела се разделят в следните видове:

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

• **Наказателни дела от общ характер (НОХД)**

Образуват се по **обвинителен акт** внесен от прокуратурата (районна или окръжна) или по внесено от прокурора **споразумение** с обвиняемия по реда на НПК. Страни по такива дела могат да бъдат съответната прокуратура, подсъдимият (подсъдимите), неговият защитник, конституираните граждански ищец, граждански ответник, частен обвинител, както и техните повереници.

• **Наказателни дела от частен характер (НЧХД)**

Образуват се по **тъжби** на частни тъжители. Такива мога да бъдат лица, пострадали от съответните престъпления визирани в НПК (обида, клевета, лека телесна повреда и др.). По този вид дела не се провежда предварително производство. Страни по делото могат да са частен тъжител, граждански ищец, техните повереници и подсъдим или неговия защитник, като не участва прокурор.

• **Частни наказателни дела (ЧНД)**

Образуват се по искания, частни жалби или частни протести. Например:

- производства по вземане на мярка за неотклонение “задържане под стража”;
- по молби за реабилитация;
- по предложения за принудителни медицински мерки по Закона за здравето;
- по молби за определяне на общо наказание и др.

• **Наказателни дела от административен характер (НАХД)**

Образуват се:

> По жалба на физическо или юридическо лице против наказателно постановление издадено от административен орган (напр. НАП, РИОКОЗ, РПУ, Инспекция по труда, Агенция Митници и др.), с което на жалбоподателя е наложено административно наказание за извършено правонарушение. Участници са жалбоподателят, неговият повереник и административно-наказващият орган и неговият юрисконсулт. Не се призовава прокурор. Първа инстанция по тези дела е съответният районен съд.

> По постановление на Районна прокуратура с предложение за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание на правонарушителя. Това производство се провежда само по отношение на пълнолетни лица, в случаите, когато са налице едновременно няколко условия визирани в чл.78а от НК.

Страни по делото са обвиняемият и прокурорът.

> по Указа за борба с дребното хулиганство.

ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Образуват се по всички молби или жалби от гражданскоправен характер, които се разглеждат в открито или закрито заседание и се издава решение. Страни по гражданските дела са физически или юридически лица, от чието име и срещу които се води делото, съответно – ищец и ответник.

Съдилищата разглеждат и **частни граждански дела**, които се образуват: по частни жалби по ГПК, по молбите за обезпечаване на доказателства, по молби за обезпечаване на бъдещ иск и др. По частните граждански дела съдът се произнася с определение или заповед. Частни граждански дела се образуват и по делегация на българските и чуждестранни съдилища по граждански дела.

АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА

Образуват се по жалби по Административно процесуалния кодекс и по други закони, предвиждащи съдебен контрол на административни актове.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЛА

Образуват се по молбите за образуване на изпълнително производство.

ФИРМЕНИ ДЕЛА

Образуват се по искане за регистриране на юридически лица с нестопанска цел. Към фирменото дело се прилагат по реда на постъпването всички искания за вписване на промени и нови обстоятелства.

ВЪЗЗИВНИ ДЕЛА

Образуват се по жалбите и протестите пред въззивната инстанция срещу решенията и присъдите; въззивните дела са от същия характер, какъвто е и характерът на делото, по което е издаден съдебният акт.

КАСАЦИОННИ ДЕЛА

Образуват се по касационни жалби. Касационните дела са от същия характер, какъвто е характерът на делото, по което е издаден съдебният акт.